

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Ürügyek.

— Az „Aradi Közlöny” külön tudósítójától. —
Budapest, február 5.

Az egyházpolitikai javaslatok titkos ellenzői, akik amidőn egyrészt fennhangoztatják a szabadelvűség jelszavát, másrészt minden alkalmat felhasználnak arra, hogy a kormány helyzetét ezen nem pártkérdésben, hanem par excellence épen szabadelvű kérdésben nehezítve a reakció ügyének tegyenek szolgálatot, a jogügyi bizottságban ismét csufos vereséget szenvedtek. A „Pesti Napló” már napok óta nagy applomballal hirdeti, hogy a kormány a házasságjogról szóló javaslat keresztülvitele kedvéért feláldozza Magyarország területi integritását, mert azon intézkedésben, amelyet a Horvátországgal e téren fenforgó viszony rendezésére nézve javaslatba hoz, Horvátországot külföldnek tekint. A kormány által az igazságügyi bizottság elé terjesztett új szakasz tervezete ugyanis lényegileg azt foglalta magában, hogy a horvát-szlavon községi illetőségű magyar honosokra a külföldiek, s Horvát-Szlavonországok területére a külföld tekintetében megállapított rendelkezések az irányadók. Ezt igyekezett azután Polónyi Géza az igazságügyi bizottság legutóbbi ülésén nagy közjogi gravamenné felfújni, azt állítva, hogy ez az intézkedés Starcevićek legmerészebb álmait valósítja meg, Planics hirhede horvát közjogász azon elméletének ad igazat, mintha az egységes magyar állampolgárság mellett külön horvát állampolgárság létezik. Ezt igyekezett oly alkotmány sértés színében feltüntetni, amelyért a miniszter megérdemli, hogy bizalmatlansági szavazattal sújtassék.

De ezzel természetesen nem elégedett meg. Az a jogász hirnév, amelyben Polónyi ur önmagának tetszeleg, megkövetelte, hogy az intézkedések magánjogilag is teljesen abszurd voltát igyekezék kimutatni. Hogy azt neki nem sikerült megértetni még saját pártfeleivel sem, annak okát gyöngédségből nem kutatjuk; elég lesz konstatálnunk azt, hogy Polónyi ur bizonyára e kudarcza után sem szűnik meg önmagát nagy jogásznak tartani.

Polónyi indítványára, mely a szakasznak visszautasítására s az igazságügyminiszternek a magyar állam integritásán ejtett csorbáért bizalmatlanság szavazására irányult, Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek vajmi könnyű volt megadni a választ. Csendes, oktató modorban tartott előadása minduntalan derűtségre fakasztotta a bizottsági tagokat és az ünnepnap daczára igen számos képviselőből álló hallgatóságot, természetesen mindannyiszor Polónyi rovására.

Az egyetemi professzorra emlékeztető szabatossággal fejté ki azt az általános

elvet, amely, ugymond, egész Európában el van fogadva, Polónyi urat kivéve, hogy az egy államon belül létező külön jogterületek egymáshoz való viszonyukban ugyanazon elvek alatt állanak, mint a melyek a külföldi és a belföldi jogterület egymásközi viszonyára nézve irányadók. Ez eddig is csak így volt. A protestánsok házasságára nézve p. o. Horvát-Szlavonország területén az osztrák polgári törvénykönyv van érvényben, Magyarországon a Jozefinum, az erdélyi részeken az illető felekezeti jogok. E szerint a protestáns házasságokra nézve Horvátország ma is külön jogterületnek tekintendő. Senkinek sem jutott eszébe ezért Horvátországot külföldnek tartani ma, és senkinek nem fog eszébe jutni azt külföldnek tartani ezentul, azért, mert az egységes magyar államon belül létező e külön jogterületre nézve a fentebb említett általános szabályok alkalmazhatnak.

Hasonló könnyedséggel hányta kardélre a miniszter ezen elv további kifejtésével Polónyi többi ellenvetéseit is.

Ezek egyike az volt, hogy ezen intézkedés végrehajthatatlan, mert Horvátországban nincs is közeg, ki előtt a magyar honosok a polgári házasságot megköthetnék. Ezzel szemben a miniszter a locus regit actum ismeretes elvére utalt, a mely szerint a házasság megkötésének formáságaira nézve azon jogterület elvei az irányadók, a melyen az megkötöttet, a mint ezt a javaslat 136. §-a egyenesen ki is mondja. Természetes azután, hogy egy ilyen házasság a szorosabb értelemben vett Magyarország területén mégis mindig a polgári házasság jogelvei szerint lesz elbírálandó, a mivel egyuttal megfelelt a miniszter Polónyi azon másik kétélyére, hogy vajjon mi lesz akkor, hogy ha horvátországi községi illetőségű magyar honosok Horvátországban egyházi házasságot kötnek, olyat, a mely egyházi joguk szerint felbonthatatlan, s azután Magyarországra telepedvén át, a házasságot fel akarják bontani? Erre, természetesen az általános jogelvek alapján, egyszerűen az a felelet, hogy az ilyen házasság itt az itteni törvény értelmében felbontható; szóval, a házasság, kötöttet légyen az akár Horvátországban, akár Ausztriában, akár Spanyolországban, ha a megkötési formára nézve a megkötési hely törvényeinek megfelel, érvényesnek tekintik nálunk is, de Magyarországon, ha az illetők magyar honosokká válnak, a polgári házasság elvei alapján kell hogy megítéltesék az ilyen házasság is.

Ugyanez az egyszerű elv nyer alkalmazást arra, a mire Polónyi mint a végzetlen bonyodalmak szülő okára vélt ismét utalhatni, hogy t. i. mi lesz a Muraközben, a mely a zágrábi egyházmegyé, s mi lesz Szlavonia azon részében,

mely a pécsi egyházmegye jurisdictiója alá tartozik? Természetes, hogy itt nem az az irányadó, hogy mely egyházmegyehez tartozik valamely területész, hanem pusztán az, hogy vajjon a szorosabb értelemben vett magyarországi, vagy a horvátországi jogterülethez tartozik-e. Utalt még Polónyi arra, hogy a községi illetőség e viszony rendezésének igen ingatag alapja. Az elől a miniszter nem zárkozott el, hogy e kérdés a maga útján és módján szabályoztassék, de igen helyesen jegyezte meg, hogy ez nem képezheti okát ezen intézkedés eljtésének, mert hiszen a honosság sincs a különböző államokban egyenlően szabályozva, és mégis a különböző államok jogterületeinek egymáshoz való viszonya tekintetében alapelvül a honosság szolgál.

Végül jogfeladásnak szerette volna minősíteni Polónyi azt is, hogy csupán Horvát-Szlavon és nem Horvát-Szlavon-Dalmát községi illetőségről van szó. A miniszter ezzel szemben közmegelegedésre fejtette ki, hogy Magyarország közjogi igénye Dalmáciára sértetlenül fenn áll ma is, és ez kifejezést nyer a Horvát-Szlavon-Dalmát királyságok s a Horvát-Szlavon-Dalmát bán diplomáciai címében. De törvényeink már régebbi idő óta azt a helyes gyakorlatot követték, hogy ott, ahol pusztán a tényleges állapotról van szó, csupán a Horvát-Szlavon elnevezést használják. Mi értelme is volna annak, ha mi Horvát-Szlavon-Dalmát községi illetőségről beszélünk, holott Dalmácia, habár jogilag Magyarországhoz tartozik, tényleg osztrák törvények uralma alatt áll? Igen szellemesen jegyezte itt meg gunyoros közbeszólásával a bizottság egy tagja, aki, ha lármás fellépésben nem is, de jogászai képzettség tekintetében messze felette áll Polónyinak, s aki a függetlenségi párt hive lévén bizonyára nem kevésbé féltékenyen őriz Magyarországi közjogait, t. i. Komjáthy Béla. Pedig kár volt bele nem tenni a jeruzsálemi királyságot is, amely tudvalevőleg a magyar király címében szintén bennfoglaltatik.

Igy foszlott széjjel az alkotmány megsértésének nagyhangú vádjá mint egy szappanbuborék, nem hagyva hátra semmit, mint a szánalmas mosolyt a hallgatók arcán és a düh tajtékját Polónyi ajkain. A bizottság tulyomó többséggel, — csak Polónyi és Veszter szavaztak ellene — utóbbi csupán azért, mert nem egészen világosan érthető okokból a kérdésnek külön törvényben való szabályozását kívánta, — elfogadta a szakaszt, egyes lényegbe nem vágó, szerkezeti módosításokkal, a bizalmatlansági indítvány kérdésében pedig Polónyit egyhangulag le-szavazta.

Különösen nagy hatást tett minden

telé *Komjáthy* Bélának a bizalmatlansági indítványra nézve tett az a férfias nyilatkozata, hogy ő szívesen megragad minden alkalmat, hogy az övével ellentétes politikai alapon álló igazságügyi kormányzat bizalmatlanságot szavazzon, de nem szabad ezt tennie most, midőn a kormány, a fennálló törvények keretében helyesen járva el, oly elv megvalósítását tűzte ki célul, amely a függetlenségi párt programjában is rég óta benne van. Szívvel, lélekkel óhajta, hogy a javaslat törvénynyé váljék.

Következett az igazságügyi bizottság ülésének második fontos mozzanata, a kormány álláspontjának kifejtése a királyi család tagjainak házasságaira vonatkozólag felveendő intézkedések tekintetében. Szilágyi igazságügyminiszter röviden kifejtette, hogy a törvénybe felveendőnek óhajt intézkedést arra nézve, hogy az uralkodó család tagjainak Ausztriában kötött házasságai az osztrák, Magyarországon kötött házasságai magyar törvény szerint bíráltassanak el, hogy az uralkodó család tagjai házasságának érvényéhez mindenkor megkivántassék a király beleegyezése, hogy a házassági akadályok alól felmentést, amennyiben annak helye van, a királyi család tagjaira nézve csupán a király adhat, hogy ily házasságoknak Magyarországon leendő megkötésénél a polgári tisztviselő teendőit a miniszterelnök, s ha az akadályozva van a király által delegált miniszter végzi. Megígérte a miniszter, hogy erre nézve a plenáris tárgyalás folyamán szabatos javaslatot fog előterjeszteni, amely után a bizottsághoz lesz utasítandó, hogy itt alaposan tárgyalathassék.

A miniszter előterjesztése közhelyessé fogadtatott, csupán az örökké elégedetlen s ma még hozzá különösen haragos *Polónyi* a kadékoskodott ezuttal is. El igyekezett hitetni a bizottságtagjaival, hogy a bizottság elő sem terjesztheti jelentését a háznak, mielőtt a miniszter által most említett rendelkezések iránt tisztába nem jött, s mikor ezt ismét egyhangulag nem hitték el neki, ekkor az volt ultima racziója, hogy a bizottság nem tárgyalhat, mert a bizottság csonka, mert — *Ragályi* Lajos lemondott bizottsági tag helyét nem töltötték be. Szólt és otthagya a bizottságot, amely nyugodtan letárgyalta még néhány összeegyeztető módosítást s ezzel munkája lényeges részét befejezte. Most már csak a szövegező bizottság teendőinek elvégzése s a jelentés elkészítése és hitelesítése van hátra.

BELFÖLD.

A házassági törvényjavaslat és a ház osztályai.

A klerikalizmus képviselőházi kolompósai, mint halljuk, új tervet eszeltek ki a házassági törvényjavaslat tárgyalásának megnehezítésére. A törvényjavaslathoz vonatkozó bizottsági jelentés benyújtásakor ugyanis azzal az indítvánnyal készülnek előállni, hogy a javaslat a ház plenumában való tárgyalás előtt az osztályokhoz utasíttassék. A ki tudja, mily nehéz jogi problémákat kell a házasságjog reformjánál szabatos formákba önteni; s a ki ismeri a ház kilencz osztályában való tanácskozással nehézségét és tudja, milyen szerteágazó, egymásnak ellentmondó indítványok kerültek ki a legegyszerűbb kérdéseknél is az osztályok tárgyalásaiból, annak nem kell bővebben magyaráznunk, hogy mérő képtelenség lenne ezt a törvényjavaslatot az osztálytanácskozások utvesztőjébe kergetni

bele. Meg is vagyunk győződve róla, hogy a ház nem fog felülni ennek a fogásnak s az indítványt, ha csakugyan megtéteik, nagy többséggel visszautasítja.

A liberális mozgalom.

Marosvásárhely, február 4.

Marosvásárhely közönsége ma délután a színházban párt- és valláskülönbség nélkül népgyűlést tartott, hogy állást foglaljon az egyházpolitikai javaslatokhoz. A színház zsúfolásig megtelt. *Bihary* Sándor, a szabadelvű párt elnöke megnyitván a gyűlést, a népgyűlés elnökekül dr. *Bernadi* György, függetlenségi pártit választották.

Csontos Olivér ügyvéd öt pontban összefoglalt határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a népgyűlés a felvetett egyházpolitikai reformokat a haladó korszellem és a liberáliszmus elengedhetlen követelményeinek tekinti; a tényleges szükségletek tartja, pártolándónak véleményezi, a kormányt hazafias lelkesedéssel üdvözi, a javaslatoknak a törvényhozás elébe való terjesztéséért elismerését fejezi ki és azok keresztülviteléhez szerencsét kíván.

A népgyűlés a javaslatot lelkes, szűnni nem akaró éljenzések közt emelte határozattá, mire a népgyűlés a legpéldásabb rendben eloszlott.

Debreczen, február 4.

Debreczen város és Hajdúvármegye ma bontotta ki a liberalizmus zászlóját egy olyan népgyűlésen, a melyet régen láttak a város falai. Hajdúvármegye minden községe oly imponans számmal volt képviselve, hogy csak a küldöttek száma meghaladta a négyezret és az összes jelenlevők száma felül volt 10.000-en. A városbáz tágas udvara s folyosói nem tudták befogadni a tengernyi néptömeget. A gyűlést *Frater* Imre a szabadelvű és *Kertész* János, függetlenségi párti elnökök hívták össze.

Dr. Kola János elfoglalván az elnöki széket, hangsúlyozta, hogy a népgyűlés van hivatva nyilatkozni a kormány által beterjesztett egyházpolitikai törvényjavaslat mellett vagy ellen, a szerint a mint ez kinek-kinek meggyőződése. Megvan győződve, hogy mint szabadpolgárok fognak nyilatkozni, mert minnyájan, akár katolikus, akár református, akár zsidó templomban egy Istent imádnak. Nem fogjuk engedni, hogy ezen testvériség megrontására viszály szittassék. Felolvasták ezután Nagyvárad város pártkülönbség nélküli üdvözlő táviratát. Majd *Mark* Endre terjesztette elő határozati javaslatát. A határozati javaslat, melyet a népgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadott, a következőleg hangzik:

„A magyar kormány által az országgyűlés képviselőházához beterjesztett, a magyar nemzet egységes fejlődését, a magyar állam teljes kiépítését biztosító összes egyházpolitikai törvényjavaslatnak mielőbbi törvényerőre emelését Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. városa polgárainak politikai pártokra és vallásfelekezetre való tekintet nélkül mai napon tartott népgyűlés egyhangulag hozott határozatával a törvényhozástól bizalommal várja.”

Ezután dr. *Bakonyi* Samu óriási hatású beszédében hangsúlyozta, hogy bár ő függetlenségi elveket vall, de tagadja azt, hogy azok is függetlenségiak volnának, kik ellenzik az egyházpolitikai javaslatokat.

Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„Mondja ki Debreczen sz. kir. város és Hajdúvármegye választókerületeinek népgyűlése, hogy az egyházpolitikai javaslatok ellen különböző oldalról megindított reakcionárius mozgalmakat karhóztatja; az egység és szabad nemzeti fejlődés ellen irányult igazgatásokat elítéli és minthogy az 1848-ban megalkotott intézmények legnagyobb biztosítékának a tiszta parlamentarizmust tekinti, ennél fogva a parlament tisztaságának és függetlenségének olyatán való megrendítése és kijátszása felett, mely abban nyilvánul, hogy egyes képviselők és a választás céljait belolyásoló némely tényezők között a nyíltan vallott programmal ellentétes kikötések létesítették, megbotránkozásának ad kifejezést, és a képviselőház-

hoz felhívást intéz, melyben hasonló visszaélések meggátálása céljából megfelelő érellyes intézkedések megtételét kéri.”

E határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. Felolvasták ezután a képviselőházhoz intézett feliratot, melyet ismét egyhangulag elfogadtak. Erre az egyes városok és községek küldöttei jelentették ki a határozati javaslatokhoz való csatlakozásukat, nagy hatást tett *Petrus* Jenőnek, a doroghi küldöttség vezetőjének az a nyilatkozata, hogy ő a 8000 katolikus nevében jelenti ki a csatlakozást. A nyilatkozatok megtétele után az elnök berekesztette a gyűlést, mely a kormány lelkes életetése közben oszlott szét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 5.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: *Bánffy* Dezső br.

Jegyzők: *Perczel* Beni, *Schober* Ernő, *Hentaller* Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Bethlen* András gróf.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Dókus Ernő bemutatja a millenniumi bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

A ház ezután harmadszori felolvasásban is megszavazta a Fiumében emelendő építmények adómentességéről szóló törvényjavaslatot.

A mezőgazdasági és mezőrendőri javaslat.

Tárgyalták a földmívelési bizottság jelentését a bizottsághoz utasított szakaszokról.

A 10. §-nál felszólalt

Kabos Ferencz előadó. Kéri a szakaszból törölni a közigazgatási bíróság illetékességére vonatkozó bekezdést. (Helyeslés.)

A módosítást elfogadták.

A 13. §-nál

Pap Elek a szegényebb birtokosok érdekében úgy kéri a szakaszt módosítani, hogy ezek ne legyenek kénytelenek a vizmosás ellen való befásítást maguk végezni.

Bethlen András gr. kéri a szöveg fentartását, mert van ennek a szakasznak egy intézkedése, amely szerint felebbezni lehet az előjáróság rendelete ellen. (Helyeslés.)

A szakaszt változatlanul fogadták el.

A 16. §-nál

Bujanovits Sándor indítványt terjesztett elő, amelynek célja a gazdasági szakképzettétségnek a megérdemelt előnyököt biztosítani. Erre ismételtén felhívja a figyelmet, mint olyan intézkedésre, amely gazdasági életünknek is fontos tényezője.

A szakaszt megszavazták.

A 43. §-nál felszólalt

Miklós Odön. Egy nyomdahibára hívja föl a figyelmet.

A szakaszt a nyomdahiba kiigazításával fogadták el, valamint elfogadták a többi újonnan szövegezett szakaszt is.

Holnap harmadszor tárgyalják a ma megszavazott szöveget. Az ülés d. u. 1 órakor kezdődik és megbeszélnek a további teendőket.

Ülés vége d. e. 11 órakor.

Evangelikus közgyűlés.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 5.

Az aradi ág. hitv. evang. egyház vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését *Frirt* Lajos lelkész elnöklete alatt a templomban. A felolvasott évi jelentés főbb pontjai a következők:

Magyar ágostai hitv. evang. egyházunk szervezete az autonómikus vagyis önkormányzati. Azért a kor és az eszmék változatával szintén változnia, tökéletesbűlnie kell.

Ezen igazság indította egyházunkat arra, hogy szervezetét a kor kívánalmához képest módosítsa s létre hozta az elmúlt évben megtartott zsinaton egyházunk alkotmányát, a mely 1893. márczius 18-án Ő Felsége által szentesített. Ezen alkotmány életbeléptetése

képezi egyházunknak is a legközelebbi években egyik főfeladatát. Azért legyen jelszavunk: munkára fel, hogy építhessük egyházunkat.

Ezen nagy feladat teljesítéséhez még számos más feladat is járul, a melyek szintén megoldásra várnak.

A templom építési alapot kilencz év óta gyűjtjük serényen, s ez évben jár le a 10-ik év, amelynek végére terveztük a templomnak felépítését. De tökének még nem elégséges ahoz, hogy egyházunkhoz méltó legyen a templom. Ezért várunk még a terv kivitelével mindaddig, míg a szükséges töké össze nem gyűlik.

Az egyház lélekszáma 1226, a filiálisokkal 1672.

Az elmúlt év népmozgalmi adatai a következők: született Aradon 26 fiu és 18 leány összesen 44; törvényes 34, törvénytelen 10; élve 41, halva 3.

A filiálisokban 4 fi és 9 nőnemű; törvényes 12 és 1 törvénytelen; hirdetve lett 35, nálunk esküdött 15 pár, még pedig egyező vallású 4, vegyes vallású 11: meghalt Aradon 38 egyén, vidéken 12; még pedig az 5 év befejeztéig 15, nem házas 12, házas 16, özvegy 7; konfirmáltatott 18 gyermek, 15 fiu és 3 leány; az urvacsorával élt 249 egyén.

A számvizsgáló-bizottság jelentése szerint a templomépítési alap 20,335 frt 2 kr. a Luther-alap 365 frt 51 kr, a szegény tanulókat segélyező-alap 143 frt 20 krajczár, egyenleg készpénzben 2755 frt 60 kr.

Ezután R é t h y Viktor gondnoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak buzgó és fáradhatlan működéséért az egyház érdekében, úgy szintén a számvizsgálóknak: O b e t k ő Kálmánnak, E r n y e i Gyulának és W a d o w s z k y Gusztávnak is köszönetet mondott a közgyűlés buzgalmukért.

Az egyházközség elöljárósága a következő. Felügyelő: Hász Sándor. Lelkész: Frint Lajos. Gondnok: Réthy Viktor. Jegyzők: Scholcz Róbert, Dancs Ferencz. Presbyterek: Abray Lajos, Czéh István, Eckstein György, Ernyei Gyula, Fromm Frigyes, Hatos István, Institóris István dr. Institóris Kálmán, Kornay Károly, Márai Mátyas, Nikodém János, Obetko Kálmán, Pekár Károly, Purgly János, Réthy Lipót, Szontagh Gyula, Steiner Jakab, Wadowszky Gusztáv, Walder Gyula.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 773.2 milliméter, délután 2 órakor 772.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° - 1.0, délután 2 órakor C° + 5.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 3, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután derült, csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 6. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Éjjeli fagy. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Február 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Dorottya. — Protestáns naptár: Dorottya. — Görög-keleti naptár (január 25.): N. Gergely. — A nap két 7 óra 3 perczkor, nyugszik 4 óra 54 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t díjtalan.

Kölcsy-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigari iskola, földszint.

Február 6. A millenniumi bizottság ülése délelőtt 10 órakor a megyeházban.

Február 11. A tornaegylet közgyűlése.

Február 18. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi Felsője mult hó 28-án kelt legfelső kéziratával gróf Erdődy Ferencznek, a főrendiház örökös tagjának, a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Az aradmegyei helynevek magyarosítása. Az aradi Kölcsey-egylet választmánya annak idején egy bizottságot kért fel, mondana véleményét arra nézve, vajjon az aradmegyei helynevek magyarosítása a M á r k i Sándor dr. kolozsvári egyetemi tanár, vagy K a b d e b ő Kálmán világsi főszolgabíró által

kontemplált módon vihető e keresztül? Ez a bizottság tegnap délután 8 órakor ülésezett S z a t h m á r y Gyula alispán hivatalos helyiségében és elnöklete alatt. A bizottság a kérdést közigazgatási oldaláról bírálta el s olyértelmű jelentést terjeszt a megbízó Kölcsey-egylet választmánya elé, a melynek értelmében minden idegen hangzású helységnév régi magyar neve volna visszaállítandó és pedig oly módon, hogy a régi név valódisága okmányokkal igazoltassék. Van a megyében négy-öt község, a melynek régi magyar neve köztudomású s ezeknek a visszaállítása nem esik a dokumentálás kötelezősége alá. Végül a bizottság azon véleményének is kifejezést fog adni, hogy mert a magyar helynevek visszaállítása épen a valódiság igazolásából kifolyólag egyszerre nem vihető keresztül, elsősorban azoknak a községneveknek visszaállítása iránt kérvényezzen törvényhatósági uton a kezdeményező jegyzőegylet, a mely község k régi magyar hangzású neve köztudomású, vagy könnyen hozzáférhető okmányokkal igazolható. A bizottsági jelentést legközelebb átteszik a Kölcsey-egylet választmányához.

— Arad villamvilágítása. Aradváros jogügyi albizottsága szerdán délután 4 órakor S a l a c z Gyula polgármester elnöklete alatt ülést tart, melyen a város villamos világítására kötendő szerződés tervezetét veszi részletes tárgyalás alá. A szerződés tervezet s vele villamos világításunk ügye az előkészítő tanácsülés és onnan a februári közgyűlés elé kerül.

— Arad és a millennium. A millenniumi kiállítási bizottság aradvármegyei mezőgazdasági helyi bizottságának előadói tegnap délelőtt F á b i á n László főispán elnöklete alatt ülést tartottak, a melyen B a r k a s s y Kálmán, F r i b e i s z Miklós, M a r s c h a l Lajos dr, M o l n á r Lajos előadók és S o r b á n János bizottsági jegyző voltak jelen. Az ülésen tárgyalták és elfogadták az előadók további teendőire kidolgozott javaslatokat, a melyek a már kidolgozott formában fognak végleges jóváhagyás s illetve hozzájárulás végett a millenniumi helyi nagybizottságnak ma délelőtt 10 órakor F á b i á n László főispán elnöklete alatt tartandó ülése elé terjesztetni. A mai ülésre ez uton is felhívjuk a bizottsági tagok figyelmét.

— A király elutazása. A király tizenkilencz napi budapesti időzése után vasárnap délután elutazott a magyar fővárosól. Ezt megelőzőleg ő felsége vasárnap reggel nyolcz órakor részt vett a kir. palotai Szent Zsigmond kápolnában tartott isentiszteleten, melyen V é z i n g e r Károly apátplébános mondta a misét. Délben a kereskedelemügyi minisztériumban tett látogatást a király, ahol megtekintette az új Dunahidak és az ezredéves kiállítás épületeinek pályaterveit. Délután pár percel három óra előtt hajtattott ki ő felsége a nyugati pályaudvarba, hogy Pozsonyba, illetve Bécsbe utazzék. A pályaudvarban megjelentek R é t h Károly főpolgármester B e n i c z k y Ferencz pestmegyei főispán, P e k á r y József főkapitányhelyettes. A király kíséretével alig egy-két perczet töltött az udvari várteremben. L i t t m a n n felügyelő-állomásfőnök két perczrel egygyed 4 előtt jelentette, hogy a vonat készen áll. A király a megjelenteket katonásan üdvözölve, felszállt szalonkocsijába. Az udvari vonat 3 óra 15 perczkor robogott el s L u d v i g h Gyula államvasuti igazgatósági elnök, B e n d e Atila és T o l l a y főfelügyelők, T h a l y üzletvezető és L ó w i n g e r felügyelő vezették. A király este 7 órakor érkezett Pozsonyba, ahol kiszállott és másfél órát töltött József Agost és Frigyes főhercegek körében. Pozsonyból 8 óra 30 perczkor ő felsége tovább utazott Bécsbe, a hová 9 óra 45 perczkor érkezett meg.

— A nagy alföldi műút. Az alföldi közuti hálóza fejlesztése céljából a kereskedelmi mi-

niszter — mint többször irtuk — Bajától kiindulva, Szent István, Pest-Csanád, Sükösd, Nádudvar, Császártöltés, Keczel, Halas-Majsa, Félégyháza, Csongrád, Szentés, Kun-Szent-Márton, Ocsöd, Szent-Miklós, Szarvas, Kondoros, Csaba, Gyula, Gyula városán d, F e k e t e G y a r m a t városok és községeken keresztül Nagy Z e r i n d i g s i l l e t o l e g a debreczen-fehértemplomi állami közutba való csatlakozásig, egy új állami közut építését határozta el. Az építkezés végrehajtásának megkezdése előtt azonban szükségesnek tartotta, hogy az eddigi tanulmányok, felvételek éstervezetek figyelembe vételével az építkezési rendszer részleteinek, valamint az egyes törvényhatóságok hozzájárulásának megállapítása az érdekeltek meghallgatásával eszközöltessék. E végből a kereskedelemügyi minisztériumban február 17-én értekezlet lesz, melyre A r a d m e g y e törvényhatósága is megvan hívva.

— Közigazgatási bizottsági ülések. Aradmegye közigazgatási bizottsága holnap szerdán délelőtt 9 órakor F á b i á n László főispán elnöklete alatt ülést tart. Ugyanazok holnap délután 4 órakor ülésezik Aradváros közigazgatási bizottsága is.

— Próbavágás a közbégőhídon. Az aradi közbégőhídon — mint már röviden jeleztük — igen érdekes próbavágást rendeztek B. S i g m u n d állatorvos, bázeli vágóhídi igazgató javított lövőkészülékének kipróbálása végett. E célra magát a készüléket G l i ü c k Károly aradi mészáros bocsájtotta rendelkezésre s öt darab ökröt vágatott. A próbavágáson I n s t i t ó r i s Kálmán főjegyző, S a r l o t Domokos főkapitány, P o s g a y Lajos dr. főorvos, O d r a y Antal állami állatorvos, V a r g a János városi állatorvos, J o ó Béla rendőrfogalmazó és B a r k ó Ferencz vágóhídi igazgató voltak jelen. A javított lövőkészülék szarvasmarhák levágásánál kitűnő gyakorlati értékűnek bizonyult. A próbavágás eredménye ugyanis a következő: Levágtak 2 ökröt. Az egyiknél a szív működés 3 percz 15 másodpercz, az élet 4 percz 45 másodpercz; a másiknál a szív működés 2 percz 19 másodpercz, az élet 4 percz alatt szűnt meg. A szív működés megszűntének 2 percz 47 másodpercz, az élet megszűnésnek pedig 4 percz 23 másodpercz a középaránya. Taglóval egy ökröt tütöttek le. Ennél a szív működés 2 percz 20 másodpercz, az élet pedig 3 percz 45 másodpercz alatt szűnt meg. Végül a B. S i g m u n d-féle készülékkel két ökröt löttek le. Az egyiknél a szív működés 1 percz 20 másodpercz, az élet 2 percz alatt, a másiknál a szív működés 1 percz 30 másodpercz, az élet 2 percz 30 másodpercz alatt szűnt meg. A lövőkészülék alkalmazásánál tehát a szív működés megszűntének 1 percz 25 másodpercz, az élet megszűnésnek pedig 2 percz és 15 másodpercz a középaránya. A kísérlet fényesen bevált s a jelenvolt bizottság előterjesztést fog tenni a tanács útján a közgyűlésnek, hogy egy B. S i g m u n d-féle lövőkészüléket a közbégőhid czéljaira szerezzen be.

— Beszedhetetlen adók. A pénzügyminiszter tapasztalván, hogy a községekre ráutalt állítólag beszedhetlenné vált adóátalányösszegek iránt beadott kérvények nagyon gyakran nem csak hiányosan vannak felszerelve, hanem a pénzügyigazgatóságok is az alapos elbíráláshoz okvetlenül szükséges ténykörülményekre ki nem terjedő jelentéssel terjesztik fel, meghagyta, hogy a szóbanforgó kérvények véleményes jelentéssel való feltérjesztése előtt az illetékes pénzügyőri biztos által a legpontosabban állapíttassék meg a) hogy a ráutalt adókból tényleg mily összegek folytak be a községi pénztárba; b) a község a tételenkénti adóztatást alkalmazta-e, avagy az adóköteles felekkel általányösszegekben egyezett-e ki s ez utóbbi esetben a ráutalt összeg a tételenkénti adóztatás mellett sem lett volna-e beszedhető és c) mindkét esetben

az adók beszedésére a község felhasználta minden törvényes eszközt s nem-e saját mulasztása okozta, hogy a törvény szerint fizetendő adók beszedhetlenné váltak.

— **A tornaverseny győzői.** Az aradi tornaegyesület szombaton lefolyt jubileumi tornaverseny első díját **B r ó d y József**, második díját pedig **T ó t h Béla** egyesületi tagoknak ítélte oda a jury. A tornaverseny győzőinek **R o b i t s e k Agostné** és **I l l m a n n Ottóné** nemzetiszintű szallagos babérkoszorukat nyújtottak át.

— **Fagy.** Olyan furosa est a szót leírni a tavaszi szellő fuvása közepett. (Juj! de poetikus!) Pedig úgy van. Fagyni fog. A medve visszament a barlangjába, s **R o h o n c z y** hívei még talán bálát is rendezhetnék a jégen. Tegnap éjjel már sűrű ködült a város felett, s ma bizonytalán fagyni fog. De ha ma nem is — egyszer bizonytalán, és pedig még ez évben.

— **Vármegyei nyugdíjalapba fizetett járulékok.** Egy törvényszéki bíró, a ki előbb vármegyei főjegyző volt, szolgálati díjának leszállítását kérte oly módon, hogy e czímen ne az egész törvényszéki bírói fizetését kétszáz forinttal meghaladó többlete után történjen a levonás, a minthogy az előbbeni illetményei után esedékes részüket a megyei nyugdíjalap javára pontosan lefizette. Az igazságügyminiszter e kérelmet nem találván teljesíthetőnek, kijelentette, hogy a szolgálati díjak és a vármegyei nyugdíjalapba fizetett járulékok oly különböző természetű levonások, a melyek egymást kölcsönösen nem egészítik ki és így egymásba be sem tudhatók.

— **Fekete tél.** Elmúlt a karácsony végére ért a januárius hava is a nélkül, hogy a hangulatos festésekben utazó poétáknak csak egyszer is alkalom adatott volna konstataálni, hogy magára ölté hideg, fehér leplét a szendergő anyaföld. A himes hópelyhekkal ugyancsak fukarul bánt ez idén tél apó s a csillogó hideg hó fehér leple egyetlen egyszer sem borította be a zord tél kemény fagya által jéggé szilárdított csendes tónak tükörsíma felületét. Azok a bizonyos legöregebb emberek — a legöregebb emberek tradícióikhoz híven — szintén nem emlékeznek a mostanihoz hasonló téli időjárásra. A megfagyott hókaparó legendaalakká vált, — a hólapdákkal való dobálódzás egyszerűen eltűnt a serdülő ifjuság hasznos gyönyörűségei közül. A dolgot kétségtelenül legjobban fájlalják azok a szegény ördögök, a kiknek így télviz idején a hótisztítás volt egyedüli keresetük s a kiktől most a legfelsőbb körök megvonták a megélhetési eszközt. Miután azonban régi dolog, hogy a végén csattan az osztor, — egyelőre nem kell elcsüggednünk s a fekete karácsony után bizalommal várhatjuk a fehér husvétot.

— **Üres gyógyszerár.** A mezőberényi gyógyszerár elnyerésére újabb **H e s c h Vilmos** aradi okl. gyógyszerész folyamodott.

— **Árlejtések a városnál.** Aradváros gazdasági szűke e hó 19-én a törvényhatósági közutakon szükséges köhordási és köalpozási munkálatokra árlejtést tart. — A színházépület déli oldalán egy-egy első és második emeleti lakás bérbeadására e hó 12-én lesz az árlejtés.

— **Munkágyűlések.** Békésmegyében egyrerendezik — főként budapesti szociális apostolok közreműködésével — a népgyűléseket. Legutóbb, mint levelezőink jelentik, **B á n f a l v á n** és **P u s z t a - F ö l d v á r o n** rendeztek ilyen népgyűléseket, melyek rendben folytak le, munkáskört és az elkönfiskált régi munkásköri pénzeket kérve.

— **A gőzgépközelők és kazánfűtők** aradi vizsgáló bizottságánál a f. é. február havi vizsgálatok f. é. február 10-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál fűt 7-ik sz. I. emelet február 9-én déli 12 óráig. A ki gépközelő vizsgára jelentkezik de fűtői bizonyítványa még nincsen a fűtői vizsga díjat is megfizetni tartozik.

— **A csabai és gyulai parochia.** A néhai **G ö n d ö c s Benedek** és **P é k y Antal** prépost halálával megüresedett gyulai, illetve békéscsabai plébániák ideiglenes ellátása már megtörtént. A gyulai plébániára **B á z á r Gyula** ottani segédlelkész; a b.-csabai plébániára pedig **K r i s z t i k János** b.-csabai segédlelkészeket rendelték ki ideiglenes adminisztrátorokká. Ezekon kívül az egyházmegyében újabb több személyi változás történt. Így **K n y Antal** székelyi ülnök, békéscsabai plébános a gyulai kerület esperes-tanfőt-

gyelőjévé nevezetett ki. A csabai és gyulai plébániák betöltése rövid időn belül nem várható.

— **Hálából.** **C s u p a János** aradi ökörhajcsár a Neumann-gyár ököristállójában lakást adott **M a r i n e c s Miron** nevű ágrisi ismerősének, a ki foglalkozás nélkül csavargott Aradon. A vendég alig várta, hogy a gazda elaludjék, leoldta derekáról a tüszőt s abból 10 frt 82 krnyi pénzt ellopta. A jó madarat idején fogta el a rendőrség, mert a lopott pénzből még 8 frt 60 kr nála volt. A többit elmulatta.

HYMEN.

Beliczey Géza, csabai nagybirtokos, **B e l i c z e y István**, Békésmegye volt főispánjának legidősebb fia, tegnap tartotta eljegyzését Budapestben **B a g h y Imre** csongrád megyei nagybirtokos bájos és szelleműs leányával, **L u j z a** kisasszonnyal.

Pethes Imre, az aradi szintársulat volt tagja, ki jelenleg Szegeden működik, szombaton vezette oltárhoz **K o c s i s Etelka** kisasszonyt, a szegedi színház széphangu énekesnőjét.

GYASZROVAT.

† **Goldstein Ignác** temetése vasárnap délután ment végbe nagy részvét mellett. A megboldogult, mint honvéd végigküzdötte a szabadságharcot, s ütközetekben nem egy alkalommal tüntette ki magát. Mint szegény ember halt meg. A halottas háznál **R o s e n b e r g Sándor** dr. főrabbi lendületes, szívhez szóló beszédben méltatta az elhunyt agg honvéd érdemeit.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a kisjenő-erdőhegyi kaszinóegylet módosított és a kisjenő-erdőhegyi korcsolyázó egylet új alapszabályait jóváhagyta.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 6. Jelmezball a borosabeszi kaszinóban.
Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)
Február 11. Kárpitosok bálja (Iparosház.)
Február 17. Az aradi kereskedelmi testület bálja.

Vigalmas éj.

— Saját tudósítinktól. —

Arad, február 5.

Tegnap és tegnapelőtt ismét szölt a zene egész éjszakán.

Vasárnap két bálon tánczolt Arad népe: a hadászok álarcosbálján s az iparos ifjak mulatságán. Az este a helyőrségi tisztikar fényes tánczvigalma zajlott le a „Fehér Kereszt” parkettjén.

Mind a három mulatságon magasra szökött kedv mellett folyt a táncz, a farsangvégi vigadozás.

Tudósítókink e vigalmakról az alábbiakban számolnak be:

A helyőrségi tisztikar tánczestélye.

A rövid életű farsang alatt megtartott mulatságok koronája a helyőrségi tisztikar tánczestélye volt, mely tegnap este zajlott le a „Fehér Kereszt” nagytermében. A fehér és kék színű draperiákkal csinosan díszített teremben barátságos találkát adott egymásnak a katonaság és polgárság, — hogy a hivatalos farsang alatt még egyszer, de nem utoljára a maguk kényük kedvük szerint kimulathassák magukat. És ezt el is érték. A meghívottak mind egytől egyig, a papákat és mamákat sem kivéve, fesztelenül, a legjobb kedély hangulathoz töltötték el az estélyt.

A mamák nem értek reá arra ügyelni, hogy becézett gyermeküknek nem fog-e megártani a táncz, annyira elfoglalta őket egy fess kapitány udvarlása. A papák, — öközettel nem uzovalták a mamát, helyesebben mondva a kisasszonyt a hazajövetelre. — És hogy miért nem, az igen egyszerű. Tudva levő dolog, hogy a katonák értenek az ellen-

fél terveinek kipuhatólásához, s ebbeli tehetőségüket sikeresen érvényesítették ez alkalommal az által, hogy a minden bál ellenfeleinek a papáknak mielőbbi hazamenetelre irányuló terveik keresztül vitelét meggátolták azzal, hogy őket egy barátságos tarokk vagy kalaber pártira asztalhoz szólították, így azután ártalmatlanná tették a tánczestély veszélyes ellenfeleit, a papákat, s megtörtént az a feljegyzésre méltó eset, hogy a mamáknak kellett a papákat a hazajövetelre felszólítani, — akik indignálódva szöltak hátra az őket háborgatókhoz: ugyan hova siettek, hisz még szűnő óra sem volt. Ugyan, ugyan papa mit gondolsz, már 5 óra is elmúlt, vegyült egy dalamos hang a párbeszédbe.

A tisztikar estélye méltó befejező részét képezte a farsangi mulatságoknak.

Arad város előkelőségei közül ott voltak **V á s á r h e l y i Béla**, **F á b i á n László**, **E. Salacz Gyula**, **O t t r u b a y Károly** **I n s t i t ú r i s Kálmán**, **D o m á n y József**, **B á r ó P u r c z e l l Béla**, **K r i s t y ó r y János**, **B ö h m Adolf** és **F a r k a s Béla**, máv. főtisztek; — a közös hadsereg részéről **br. Spiegelfeld József** ténparancsnok, **B u n y e v á t z Jaromir** és **K r e i c s i alezredesek**, **K a r e r Károly**, **V e s z i o s Zsivoj** és báró **S c h ö n f e l d Adolf** őrnagyok, **W a g n e r** hadbíró és **D u t z m a n n** törzsorvos. Megjelent továbbá a honvéd tisztikar **B u t t y k a y Adám** őrnagygyal az élén, **K o v á c s** osztályparancsnok vezetése alatt a honvéd-husár tisztikar és a csendőrség képviselőiben **E n y e t é r Ferenz** százados.

A megjelent hölgyek névsora a következőképen hangzik:

L e á n y o k. **V á s á r h e l y i Janka**, **F á b i á n Ella**, **Salacz Erzsike**, **Antalfy Boriska**, **Csukay Vilma** és **Luiza**, **P a l l i á r d y Mariska**, (**M. Radna**) **Dományi Emilia**, **Kossitzky Gizella**, **Mahler nővérek**, **B ö h m Laura** **Laubner Miczike**, **Verbos Miczike**, **Török nővérek**, **Bach Eszter** és **Judith**, **Tonesz Aranka**, **Náray Vilma**, **Ring Józsa**, **Mayer Angella**, **Popovits Helén**, **Dunkelberg Irma** (**Temesvár**), **Walter Mariska**, **br. Purczel Gizella**, **Farkas Ilona**, **Kreicsi Mariska**, **Dutzmann Gizella**, **Spitzer Ida**, **Csimponeriu Anucza**, **Somogyi Ilonka** (**Szajol**).

A s s z o n y o k: **F á b i á n Lászlóné**, **Buttykay Adámné**, özv. **Antalfy Endréné**, **Csukay Józsefné** (**M. Radna**) **Kossitzky Jánosné**, **Pallárdy Arthurné** (**M. Radna**), **Domány Józsefné**, báró **Metzger Gyuláné**, báró **Purczell Béláné**, **Gebhardt Istvánné**, özv. **Walterné Czágányi Berta**, özv. **Bach Samuné**, **Böhm Adolfné**, **Marut Sándorné**, **Burdea Demeterné**, **Weiser Nándorné**, **Baur Vilmosné**, **Nagy Gyárfásné**, **Farkas Béláné**, **Dancs Ferenzné**, **Tonesz Edéné**, **Verbos Adámné**, **Popovits Istvánné**, **Mayer Edéné**, id. **Laubner Józsefné**, **Somogyi Józsefné** (**Szajol**). — §. —

A hadászok álarcos bálja.

— Ismerlek szép maszk!

Ez volt az aradi hadászegylet vasárnapi álarcos bálján a leggyakoribb és legszellemesebb mondás. Pedig hát a terem nagy részét valósággal ellepték az álarcosok, a másik részét pedig egészen megtöltötte a nézőközönség.

Annyi ember között mindenesetre akadt olyan is, a ki tud vicczelni, de nem élcelhetett, mert nem volt kívül, lévén valamennyi maszk — s ü k e t n é m a.

No de azért csináltak elég lármát. Páronkint száguldoztak körül a rohampolka észvesztő fortagagában, egy-két alak időnkint hangos kiabálást követett el, de aztán egyéb baj nem történt — reggel fél 4 óráig.

Mikor a zene elnémult, **R á k o s i Ferenz** az aradi szintársulat tagja s a bál legfőbb mozgató ereje adott elő ügyes kuplékat a nép épülésére és nagy tetszésére.

Majd négy indiánusszinre kikent képű legény rontott a terembe s tánczolta körül, közben csattogtatva fával bélelt tenyerét és megtoldott térdcsontját. A négy alkalmi indiánus nagyon ügyesen lejtette az indiántánczot, melyet ugyancsak **R á k o s i Ferenz** tanított be.

Ügyesen rendezték az álarozosok felvonulását is. Ejjékor általános érdeklődés mellett osztották ki a díjakat. A legjobb álarozos baberkoszoruba foglalt 20 drb egykoronást, a legrutább egy pálinkás szervizt, a legvigabb pedig egy üveg jótéle cognacot kapott.

Ejjékor az álarozosok javarésze leplezte magát s ekkor kezdődött meg a tulajdonképeni táncz, mely reggel fél 4 óráig tartott, a mikor is Pohl megsokallta a mulatságot és eloltatta a gázt úgy, hogy a bál egész publikuma sötétben tánczolta a legutolsó taktust.

A hadászok mozgosítási segélyalapját tekintélyes összeggel gyarapította a nagy czécczó.

Farsangoló iparosifjak.

Vasárnap este az aradi iparosház disztermébe vidám muzikaszó csalogatta az embereket. Az aradi iparosifjak önképző és betegsegélyző egylete csapott ott egy igen sikerült és látogatott tánczvigalmat, a mely csak a késő hajnali órákban ért véget.

(=) **A kereskedelmi testület bálja.** Az aradi kereskedelmi testület február 17-iki fényes tánczvigalma iránt városzerte igen élénk érdeklődés nyilvánul. Es méltán. Mert a Son-ta-g-h Gyula elnökléte alatt működő bálbizottság mindent elkövet arra nézve, hogy a bál erkölcsi és anyagi sikerét minél jobban biztosítsa. Mint halljuk, igen csinosak és eredetiek lesznek a tánczrendek, melyekkel a hölgyeknek fognak kedveskedni. Minden darab egy telefont ábrázol, amelynek szófogójára lesz nyomtatva maga a tánczrend. Jegyeket a meghívó előmutatása mellett február 16. és 17-én egész nap lehet váltani a „Fehér kereszt”-ben megnyitandó bálbizottsági irodában.

(=) **Tánczpróba-bál.** Özv. Somogyi Józsefné előnyösen ismert aradi tánczitanító nő növendékei f. hó 24-én mutatják be tánczbeli tudományukat a Krispin-teremben. A tánczvizsga este 7 órakor kezdődik.

(=) **A csermői kaszinó egylet** f. hó 28-án tartott bálján felül fizettek: Boros Beni 5 frt, Scheer Ede 50 kr, Verner Imre 1 frt 50 kr, Fischer Antal 50 kr, Reiner Miksa 50 kr, Weisberger Mór 1 frt, Muzsaj Zoltán 50 kr, Sorges Kábel 1 frt, Paul Bertalan 50 kr, Hollender Sámuel 1 frt 50 kr, Virág százados 50 kr, Vertán Ernő 2 frt. Mindnyájoknak köszönetet mond a rendezőség.

(=) **Tüzoltóbal Gurahonczon.** Levelezőnk írja: Folyó hó 1-én tartotta meg a gurahonczai önkéntes tűzoltó egylet zártkörű tánczvigalmát. Nem hiába hogy nagy port vert a rendezőség, de kapott is oly publikumot, a melyet még vidéki bál nem látott soha. S ha még négyszer akkora a Hungária vendéglő, akkor sem lett volna elég arra, hogy oly közönséget kényelmesen befogadjon, mint a milyen ott a közel és távol vidékről összesereglett. Jelen volt ott Gurahoncz, Józásáhely, Zimbró, Alcsill s a körüle eső falvak színejava. Számosan jöttek a távolabbi vidékekről u. m. Buttyinból, Borosjenőből, Borosbesből, Soborsinból, Aradról, stb. Testületileg képviseltette magát a józásáhelyi és buttyini tűzoltóegylet. A jelen volt szép leányok és asszonyok névsorát összeírni nem kísérlem meg. Félek, hogy kifeledek egy-kettő. — Már pedig a szépnem haragját nem akarnám magamra vonni s azért csak annyit írok, hogy a mi szép lány vagy asszony van a vidéken, az majdnem mind itt volt. Eltekintve a tetemes kiadást a tiszta haszon közel 100 frt.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 6. (Kedd) Délután: Ördögűző huszártiszt; este: Peleskei nótárius, bohózat.
Február 7. (Szerda) Bagdadi hercegnő, színmű.
Február 8. (Csütörtök) Angot asszonyleánya, operette.
Február 9. (Péntek) A könyvtárnok, vigjáték.
Február 10. (Szombat) A Fourchambault család, színmű.
Február 11. (Vasárnap) Délután: Kornevillei harangok, operette; este: Vörös sapka, népszínmű.

Filharmonikus estély.

Az aradi philharmonia egyesület második házi zeneestélyét csütörtökön f. hó 8-án este 8 órakor tartja a polgári finis-

kola emeleti disztermében. A házi zeneestély, melyre a pártoló tagok ingyenes ülőhelyeket kedden, szerdán és csütörtökön, mindenkor 9—11 óráig Széchy Akos tanár urnál válthatják ki, ritka műveléssel kecsegtet. A műsor izléssel és gondal van összeállítva. Ehhez járul még azon körülmény, hogy a zeneestélyen Tones Aranka urhölgy, városunk elismert műkedvelője fog énekelni.

Amennyiben a zeneestélyre helyek fennmaradnak, ezek a nem pártoló tagoknak 1 forintért szerdán 10 órától átengedtetnek. A zeneestély műsora a következő:

1. Fusch R. Op. 21. a. Románca, b.) Menuettó, c.) Alla Zingarese, vonós zenekarra.

2. Poppert D: Tarantelle, Gordonkára, zongorakísérettel; előadja Syrinek Béla ur zenei tanár, zongorán kíséri Hőszly Jakab ur egyes. zeneigazgató.

3. Grieg: Első találkozás (Op. 53) Gillet: Csevegés (Babilage) Gillet: A malomban vonós zenekarra.

4. Mayerbeer: Arnyéktáncz éneklő Tones Aranka urhölgy, zongorán kíséri Hőszly Jakab ur egyes. zeneigazgató.

5. Volkmann: Serenade vonós zenekarra. A gordonka solót Syrinek Béla ur játssza.

* Szerencsefia ment tegnap este közepes ház előtt, holott úgy a darab maga, valamint a jó előadás megérdemelte volna az érdeklődést. Huya dy a czimszerepet talán még soha sem játszotta annyi kedélyvel, mint épen ez alkalommal. Mellette első sorban kell megdicsérnünk Réthy Laurát, kinek hatalmas hangjában, énektudásában a közönség igazi élvezetet talál. Margó Zelma sikkjével takarta egyéb hiányait. Rónaszéki Csátár és Szobenyi kurazéros dalát megisméltették.

* Színészet Makón. Rakodczay Pál a szabadkai színtársulat igazgatója engedélyért folyamodott, hogy f. évi szep. 1-től okt. 15-ig társulatával Makón előadást tarthasson. Rakodczay az engedélyt valószínűleg meg is kapja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elnapolt uzoraperek. Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt tegnapi volt kitűzve Keresztury István aradi ügyvéd és Reich B. Károly aradi kereskedő ellen megindított uzoraperek végtárgyalása. A törvényszék, mintán egyik per tanui sem jelentek meg, mindkét végtárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK.

Kitüntetés.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A király Donáth Ferencz nyug. törvényszéki elnököt és dr. Maixner Ferencz a horvát-szlavon középiskolák orsz. tanfelügyelőjét a 3. oszt. vaskorona renddel, Lorencz János várkapolnai templomszolgát és Hroska József nyitrai községbirót az ezüst érdemkeresztel tüntette ki.

Az ülésszak vége.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) Az országgyűlés imént lefolyt ülésszakát holnap bezárják és mint értesülünk már csütörtökön megnyitják az új ülésszakot. Az országgyűlést bezáró és megnyitó királyi leiratot ő felsége már aláírta.

A millennium megünneplése.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A képviselőház kiküldött bizottsága a millennium megünneplésére elfogadta: 400 új népiskola létesítését, iparművészeti múzeum iskolát, az ezredév szobrának, illetőleg diadalívnek felállítását, szépművészeti történeti muzeumot, ünnepül együttes törvényhozási gyűlést, a fennállás ezerévének ünnepélyes konstatálására, ün-

nepi beszédet, hódolattal a király előtt, országos kiállításokat s azokkal együttesen szellemi kiállításokat, történeti felvonulásokat; mindenben elfogadva a kormány előterjesztését s annak végrehajtására 40 képviselőből s 20 főrendiből bizottságot kiküldeni javasol a kormány akciójának támogatására.

A polgári házasság a képviselőházban.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A polgári házasságról szóló javaslat már a napokban, valószínűleg holnap a ház elé kerül s annak tárgyalását a képviselőház már a jövő hét elején okvetetlenül megkezdi. A javaslatnak ez a gyors napirendre vonása Polonyi ügyére újabb csapás. Ez a derék ur bizottságban, Házban és Házon kívül mindent elkövetett, hogy a tárgyalást lehetőleg elodázza és így időt nyerjen az ő aknamunkájára. Ez az intézkedés kirántja alóla a gyékényt, ami tekintettel arra, hogy a saját pártjában már is csak Ugromnal, Barthával, Györfyvel és Meszlényi Luluval érintkezik és van szövetségben, Polonyi urra a képzelhető legnagyobb csapás.

Szabadelvi kath. nagygyűlés.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A budapesti szabadelvi kath. nagygyűlés előkészítő bizottsága ma délután elhatározta, hogy vasárnap délelőtt 11 órára a budapesti szabadelvi katolikusokat nagy értekezletre fogja egybehívni. Az értekezlet elé határozati javaslat terjesztetik, mely szerint a fővárosi szabadelvi katolikus polgárság a mozgalomban határozott állást foglal a javaslat mellett, és a katolikus nagygyűlésnek a törvényjavaslat elleni határozatai ellen tiltakozik, hasonló eljárásra, és pedig társadalmi uton felszólítja az ország összes városait, testületeit és egyleteit, végül készségét nyilváníttja egy párt és felekezetenküli országos nagygyűlés mielőbbi egybehívására.

A polgári házasság életbelépése.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A polgári házasság javaslatának záradéka kihirdetése után egy évvel lép életbe, mit azonban a miniszterium megrövidíthet rendeleti uton.

Gerlóczy kitüntetése.

Budapest, február 5. (Saját tud. táv.) Hírlík, hogy Gerlóczy Károlyt, a főváros polgármesterét a kolerajárvány elfojtása körül szerzett érdemeiért a király kitüntetésben fogja részesíteni.

A polgári házasság mellett.

Lippa, február 5. (Saj. tud. táv.) Az egyházpolitikai reformok tárgyában tegnap Lippán népgyűlés volt, melyben körül-belől 1500-an vettek részt. Elnökül Székely Mihályt választották meg. Lázár Ernő volt képviselő lelkesült ovációk között fejtegette az egyházpolitikai reformok üdvös voltát s indítványozta, hogy a kormánynak liberalis politikájáért szavazzanak bizalmat. Ezután Popovits Pártén a párt egyik legnépszerűbb férfja beszélt román és német nyelven szintén az egyházpolitika mellett.

Popovics beszéde után az oláh papok az istentiszteletről becsődítettek valami 200 embert, de köztük alig 40 választó, akik olyan éktelen kiabálást vittek véghez, hogy alig lehetett szóhoz jutni. Ezzel a kiabálással egy tenórból beszélt Gross apátplébános és Vannai körjegyző, akik

a hangulatot annyira elmérgesítették, hogy csak Török főszolgabíró erélyes közbelépése akadályozta meg a komolyabb összejutkozést.

Végül az elnök lelkes éljenzés között kimondta az értekezlet által egyhangulag elfogadott határozatot, amely szerinte lip-pai kerület választói partolják a kormány egyházpolitikai programját s felkérlik a képviselőjüket, hogy az ilyen irányban működjenek.

Tanulása ennek az értekezletnek, hogy a tömeg fanatizálásában a kir. közjegyző és az aljárásbíró jártak elől.

A fővárosi új hidak tervei.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) Lukács miniszter a beérkezett hidtervek megbirálására és a díjak odaitelésére nagy nemzetközi juryt fog kinevezni, amelybe számos magyar szakértőn kívül osztrák, német, francia és angol szakértők is lesznek kinevezve.

A nemzeti kaszinó közgyűlése.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.) A nemzeti kaszinó tegnap délelőtt folytatta közgyűlését Szilágy József koronaőr elnöklete alatt, amelyben a választásokat igazolták. Az igazgatói és választmányi tagságokról való lemondásokra nézve abban történt megállapodás, hogy azokat az igazgatóságához terjesztik be, amely aztán kiadja tárgyalás végett a választmánynak.

Ami a lemondásokat illeti, mint egészen megbízható forrásból értesülünk, az igazgatóságból kilépnek: Széchenyi Béla gr. és Szabó Miklós igazgatók.

A választmányból kilépnek a következő régi tagok: *Andrássy Aladár gr., Andrássy Géza gr., Benczky Ferencz, Bittó István, Blaskovich Miklós, Fabiny Teofil, Fáy László, Fejérváry Géza br., Festetics Gyula herczeg, Széll Kálmán, Széchenyi Gyula gr., Szilágy József és Tisza Kálmán.*

Ugyancsak a régiiek közül *Batthyány Elemér gr. (Londonból)* és *Széchenyi Pál gr.* táviratilag tudatták, hogy a választmányi tagságot nem fogadják el.

Az újonnan megválasztott tagok közül *Eszterházy Móricz Miklós gr. és Pallavicini Ede* örgróf jelentették ki, hogy megválasztatásukra nem reflektálnak.

Lemondtak továbbá az összes újonnan megválasztott póttagok is, névszerint *Andrássy Gyula gr., Batthyányi Géza gr., Bezzeredy Pál, Bethlen András gr., Radócszky Géza br., és Üchtritz Zsigmond br.*

Hir szerint lemondanak még *Lipthay Béla b. és Farkass Géza is.*

E szerint a legújabb választás eredményéből a három igazgatóból megmarad egy (*Károlyi István gróf*), a választmányi tagokból pedig huszonkilenc tag *Apponyi Albert gróf, Bánffy György gróf, Beöthy Akos, Blaskovich Ernő, Bogisich Lajos, Bossányi László, Csekolics Endre gr., Dessewffy Aurél gróf, Eszterházy Móricz gr., Eszterházy Mihály gróf, Hunyady Imre gr., Károlyi László gróf, Károlyi Sándor gróf, Losonczy Ödön, Mocsonyi Sándor, Nádasdy Ferencz gróf, Pálffy Miklós herczeg, Péchy Tamás, Simonyi Lajos br., Szapáry Géza gr., Szapáry Gyula gr., Sztáray János gróf, Teleki Ede gróf, Ugron Gábor, Vécey József br., Wenckheim Frigyes gr., Zichy Jenő gr. Zichy Nándor gr. és id. Zichy Pál gróf.*

Stroszmayer pásztorlevele.

Zágráb, február 5. (Saj. tud. távirata.) Stroszmayer pásztorlevelet bocsátott ki, melyben határozottan állást foglal a magyar egyházpolitika ellen.

Vaillant kivégzése.

Páris, február 5-én, (Saj. tud. táv.) Vaillant-ot ma reggel kivégezték. A bírósági hivatalos személyek negyedhét óra-kor érkeztek a börtönbe. Vaillant 7-kor felébredt s heves beszédek mondva nem akart italt elfogadni, nem akarván az italból bátorságot meríteni. Vaillant Dejbler hóhértól és legényeitől kísérvé folytonos halál a polgári társaságra! éljen az anarkia! kiáltásokkal haladt a kivégzés helyére. A kivégzés incidens nélküli folyt le; Vaillant testét 20 lovasrendőr kísérte a temetőbe.

KÖZGAZDASÁG.

A Széchenyi-gőzmalom közgyűlése.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 5.

Vasárnap délelőtt tartotta Arad városának egyik virágzó részvénytársasága, a „Széchenyi-gőzmalom” rendes évi közgyűlését, melyen Hász Sándor elnöklete alatt jelen voltak:

Böhm Adolf, Bauer Gyula, Szontagh Géza, Schöpkesz Ede dr., Wadovszky Gusztáv, Walder Gyula, Fromm Frigyes, Marschall Lajos dr., Ottenberg Tivadar, Hász Sándor, Schartner Sándor, Kintzig Ferencz, Braun Mór, Rosenberg Miksa dr., Eles Armin, Polák Károly, Pálmai Lajos dr., Bing Ede, Révész Nándor, May János.

Hász Sándor konstatálván a közgyűlési határozatképességet, üdvözölte a szép számban megjelenteket, mire az ülés kezdetét vette. A jegyzőkönyv vezetésével Schöpkesz Ede drt, a társulat jogi tanácsosát bízták meg ki olvasta az igazgató választmány következő jelentését az 1893-iki üzletévről:

Tisztelt közgyűlés! Azon kedvezőtlen helyzet, melyben a malomipar az agrarpolitikai vámvizonyok következtében már több éven át szenved, melyek által az örlemények kivitele megbénítva és közvetve a belföldi verseny megnehezítve lett — még a lefolyt üzletévben is fennállott és ennek hatását főleg a vidéki malmok érezték meg, melyek nemcsak a minden nehézség nélkül járó buzabevásárlás nagy előnyét nélkülözik, melyben a fővárosi nagy malomvállalatok részesülnek, hanem ezekkel szemben sok más tekintetben is hátrányban vannak és ugyanazért azokkal a versenyt csak nehezen tarthatják fenn.

Ezekhez hozzájárult, hogy az 1893. év kezdetén rendkívül nagy elárusítlan lisztkészletek voltak raktárainkban, melyeknek értékesítése a buzaáraknak hanyatló irányzata folytán csak is némi áldozatok mellett vált lehetségessé.

Ily körülmények közt az eredményt, melyet mindezen nehézségek dacára a lefolyt évben elértünk és melyről ezuttal a t. közgyűlésnek beszámolunk, valóban örvendetesnek tartjuk és reméljük, hogy az a t. részvényesek megelégedésével is találkozand, minthogy a kellő mérvű leiratások és tartalékainknak bőséges javadalmazása mellett, egy kielégítő osztalék nyújtására is képesit.

Szükségesnek tartottuk ezuttal különösen a gépek, gyári eszközök és egyéb felszerelések elhasználásából eredő értékcsökkenési tartalékalapnak nagyobb mérvű javadalmazását indítványozni, minthogy ezen című tartalékunk a múlt évi közgyűlés határozata folytán teljesen kimerítve lett, minél fogva javaslatunk megtételére azon szükségesszerű elővigyázat ösztönzött, melyet a társulat ügyei-kezelése körül addig is a t. részvényesekkel egyetérve betartani köteleességünknek ösmertük.

A lefolyt évben 171,000 métermázsza buzázt őröltünk és az örlemények forgalma 1,558.674 frt 45 kr-ra rugott.

Zárszámolásaink az alapszabályaink rendelkezéseinek szigorú és lelkiismeretes megfigyelése mellett lettek összeállítva és a felügyelő bizottság által szabályszerűleg ellenőrizve és átvizsgálva. Ezek eredményeként . . . 55372 frt 73 kr. mutatkozott tiszta haszon gyanánt.

Ezen tiszta haszonból az alapszabályok 50. §-a értelmében az igazgató-választmány, az igazgatóság és a tisztviselők díjazására esik 19 százalék 10520 frt 81 kr. a felügyelő-bizottságnak pedig meg lett szavazva 300 frt — kr. 10820 frt 81 kr. Marad 44551 frt 92 kr. Indítványozzák tehát, hogy ezen összegből 1411 drb részvényeink után az 1893. évre járó osztalékul részvényenként 20 frt fizetessék, mely célra, szükségeltetik 28820 forint — kr, továbbá a gépek, gyári eszközök és egyéb berendezések elhasználásából eredő károsodások megtérítésére szolgáló értékesítkenési tartalék alapra 12000 frt — kr. a nyereménytartaléknak 30000 frtra leendő kiegészítésére 1204 frt 57 kr. az általános tartalék-alapnak 130,000 frtra leendő kiegészítésére 445 frt 54 kr. fordítassék, végre a maradék 2081 frt 81 kr. 44551 frt 92 kr. mint nyeremény-egyenleg a folyó év nyer. és veszt. számlájára átvezetessék.

Ezekután tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, miszerint jelentésünket tudomásul venni, a tiszta nyeremény hovatfordítása iránti javaslatainkat elfogadni és jóváhagyni és részünkre, úgy nemkülönben a felügyelő-bizottság részére a múlt évre vonatkozólag a számadási felmentvényt megszávatni sziveskedjék.

A közgyűlést úgy ezt, valamint a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette, s a felmentvényeket megadta.

Ezután következett a megüresedett igazgatóság betöltése. Ide a közgyűlés egyhangulag *Eles Armin* választotta meg.

A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök *Wadovszky Gusztáv* és *Ottenberg Tivadar* részvényeseket kérte fel, mire a közgyűlés véget ért.

— A buttyini vásár. A buttyini legközelebbi orsz. vásárt f. hó 12-én tartják meg.

Szeszüzlet.

— Február 5. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.25, kicsinyben 53.75 hordó nélkül, per 100 liter %, beleérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 5. d. n. 5 óra.

Gabona.	Áll.	Irányzat	100 kilogramm frt
BUZA	bánsági	szilárd	7.25—7.70
	tiszavidéki	„	7.30—7.70
	pestvidéki	„	7.25—7.70
	fehértmegyei	„	7.25—7.75
	bácskai	„	7.35—7.75
észak-magyarországi	„	„	„
ROZS	—	szilárd	5.80—5.80
ARPA	takarmány	csend.	6.10—6.50
	égetni való	„	6.65—7.50
	sőrfőzdei	„	7.90—9.25
ZAB	—	csend.	6.70—7.20
TENGERI	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.40—4.50
KÁPOSZTA-REPCZE	—	szilárd	—
KÖLES	—	csend.	4.20—4.60
BUZA	tavasza	csend.	7.55—7.56
	junius 1894	„	7.26—7.28
	ősze	„	„
TENGERI	május-junius 1894	csend.	—
	szept-október 1893	„	4.75—4.77
ZAB	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	„	6.70—6.72
KÁPOSZTA-REPCZE	aug.-szeptember 1893	csend.	—

Aradvárosi

Évadbérlet
126. szám.

színház.

Havibérlet
6. szám.

Kedden, 1894. évi február hó 6-án:

D. u. 3/2 órakor, fél árákkal

Ördögüző huszártiszt.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Blum. Magyarosította: X. Y. Z.

Kezdeté 3/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

Peleskei nótárius.

Bohózat dalokkal 3 szakaszban. Irta: Gaál József. Zenéjét szerzeszta: Thern Károly.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Magy. kir. államvasutak. 184137 C II.

740418 | 893. sz. M. kir. államvasutak.

181.927 | c II. szám M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Oszták. magyar-svájci vasuti kötelék. Az I. számú pótlék életbeléptetése a gabonadij szabáshoz.

1894. évi január hó 1-vel a fenti kötelék forgalomban az 1893. szeptember 1-től érvényes III. rész 2 dijszabási füzetéhez (gabona dijszabás) az I. pótlék lép érvénybe, mely a dijszabási határozmányok módosítását kiegészítések illetve helyesbítéseket tartalmaz.

A pótlék a részesvasutaknál 10 fillérért megszerezhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1894. január hóban.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Délnémet vasuti kötelék. — Uj kivételes gyümölcsdijszabás életbeléptetése.

1894. évi január hó 1 én a délnémet-osztr.-magy. vasuti kötelékben uj VI. rész 2. füzet lép életbe, mely friss és aszalt gyümölcs, szilva-iz stb. szállítására nézve kivételes dijszabást tartalmaz.

Ezen uj dijszabás által az 1891. évi október hó 10 étől érvényes hasonnemű dijszabás érvényen kívül helyeztetik.

A dijszabás példányai a részes vasutaknál 25 krért megszerezhetőek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1893. december hó 16-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

(Uj személy dijszabás életbe lépése a szab. oszt. magy. államvasut társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. oszt. magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve uj személy dijszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

Az igazgatóság.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lőkősháza	3,07	—	5,28
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Sofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Sofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,16
Lőkősháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,25	6,35	4,30	—
Glogovác	2,43	6,46	4,42	—
Györök	3,20	7,08	5,03	—
Paulis	3,40	7,19	5,14	—
Radna-Lippa	4,00	7,37	5,32	—
Konop	—	8,00	5,58	—
Berzova	—	8,15	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,01	—
Piski	—	11,16	9,59	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,29	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,58	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,04	1,35
Gyulafehérvár	3,40	2,14
Piski	5,52	3,59
Soborsin	8,16	6,26
Tótvár	8,37	6,42
Berzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Györök	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lőkősháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lőkősháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,53
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merozifalva	8,03	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,04	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merozifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,07
Uj-Arad	9,34	3,31	10,39
ARAD érkezik	9,44	3,45	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjenő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,56
Sikló	9,42	8,11
Ottlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Ottlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovács háza	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M.-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács háza	4,25	6,28
Nesze	4,39	6,34
Kamarás-major	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Battonya	6,12	10,01	5,56
Tompa	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagylak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagylak	4,34	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompa	5,44	8,50	7,27
Battonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ötvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,58	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apatelek	8,37	7,21
Borosjenő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alesill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alesill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjenő érkezik	5,50	4,30

leküzdésére, mely a legtöbb betegségeknek biztos forrása. Czukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacok Pitha tanártól igen megtisztelő bizonyítványt nyertek. Egy doboz, 15 labdacot tartalmazó 15 kr., Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacot tartalmaz, ára 1 frt.

ÓVÁS!

*Neustein-Fele
Gyógyszertár*

Minden doboz, amelyen a czég: Gyógyszertár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bíró, de épenséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan kell kérni: Neustein-fele Erzsébet-labdacsokat; ezek a borítékon és használati utasításban az itt látható

aláírással vannak ellátva.

Raktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., belváros, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Kapható:

R I N G L A J O S

„Angyalhoz“ címzett gyógyszertárban Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

980 7-12

Minden hasonló készítményekkel szemben, előnyben kell részesíteni ezen labdacokat. Mentések minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménnyel használatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen használható és vértisztító; egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellét ártalmatlanabb a

székrekedések

omról azonban szállító az üzletvezetőség által, még június hó vége előtt fog értesíttetni. A szállítás a m. kir. államvasutak részére érvényben levő 129,381/91. szám alatt kiadott általános anyagszállítási feltételek és a jelen kiírás alkalmával 121/94. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközözendő.

A fentemlített szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinthetők, vagy posta útján a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtároltól 25 kr vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati munkát és a 121/94. számú pályázati feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kaphatók, vagy onnan posta útján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a fennebb említett feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

Az ajánlati mintán a szállítandó anyagok gyártási helye kitüntető.

Az egységi ár ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külcimmal:

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének.

Kolozsvártt.

„Ajánlat talpfa telítő anyagok szállítására 121/94. számhoz.“

1894. évi február hó 20-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár beszerzés osztályához benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban f. évi február hó 19-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárána létéendő.

Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiírt mennyiségére, vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magy. kir. államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az arra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése s kikötés mellett tétel, és végre, hogy a czél előlése bármily más irányu intézkedést is teheszen.

Egyidejűleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozza, egyes ajánlkozónál az ajánlati árak mellett megrendeléseket teheszen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni kötelezettek anélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvártt, 1894. január hóban.

Az üzletvezetőség.

3 | 894.

65 3-3

Hirdetés.

Az 1878. évi XX. t. cikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. t. cikkel meghosszabbított vám és kereskedelmi szövetség XVI. cikkének módosításáról szóló 1893. évi XLI-ik t. sz. végrehajtására vonatkozó rendelet, mely a találmányok körüli eljárásról intézkedik, azzal hirdette ki, hogy ezen magas rendelet a hivatalos órák alatt a városi levéltárban az érdekeltek által megtekinthetők.

Arad, 1894. január 12.

A városi tanács.

179462 | c II.

M. kir. államvasutak.

Kelet-magyar vasuti kötelék — Sajtóhiba helyesbítés)

Hirdetmény.

A keletnémet-magyar vasuti kötelék dijszabás 1893. évi november hó 1-től érvényes II. rész 2 füzeté (gabonadijszabás) 221. oldalán, a Nagy-Kikinda-poseni viszonylatnál kitüntetett b. alatti díjtétel 1894. évi január hó 1-től való érvényesülését 267 fennigről 367 fennigre helyesbítették. Budapest 1893. december hóban.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a részleges vasutak nevében is.

említett két vonalcsoporthoz egyikére is tehető, ngymint a magyar vonalcsoporthoz alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilas-szegvár-di, zákány-dombovár-bátaszéki, somogyszobbarcasi, barcs-pécs-úszögi, úszög-villányi, hidegkut-gyönktamas-miklósvári, somogyszob-balaton-szt.-györgyi vonalakra. Budapest-Kelenföld, Úszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoporthoz alkotó zákányfiumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zapresic-sáktornyei, zabok-kiteplitz-krapinai és varasd-goluboveci vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztálymérnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

12367/94 sz.

107 1-3.

Hirdetmény.

Nyugot-német-osztrák magyar vasuti kötelék. (Az I. számú pótlék életbeléptetése a 3. füzet-hez tartozó függelékhez.)

A fenti kötelék II. rész 3. füzetéhez 1893. évi szeptember 15-én kiadott függelékhez, f. évi február 15-vel az I. számú pótlék lép életbe.

Ezen pótlék a tengeri (kukorica), takarmány, liszt, korpá stb. szállítására érvényes kivételes dijszabás tételeinek kiegészítését és módosítását, továbbá Hatvan állomással való forgalomban szarított, kilugozott répaszeletekre új díjtételeket tartalmaz.

A pótlék a részes vasutagazgatóságoknál 10 pfennig = 6 krajczárért szerzhető meg. Budapest, 1894. február 1.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvár.

121/94. I/c. szám.

74. 1-x

Pályázati hirdetmény.

Sósav, horganyhulladék és talpfajelő szegrek szállítására.

A nagyváradi talpfa telítő telep részére 1894. évi márczius hó 20-tól 1894. évi szeptember hó végéig 1730 q. (100 kgr.) sósavra, 284 ezer drb horganyzott talpfajelő szegre, és 346 q. (100 kgr.) horganyhulladékra lévén szükség, ezen mennyiségek szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Szállító köteles, ha kívánatik, — a neki átengedett mennyiség 25%-ával többet is az ajánlati egységgel szállítani, mely kíván-

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság“ könyvnyomdájában.

Eltévedt

egy Affi nevű mopszli kutya

342. számú védjeggyel;

a megtaláló, aki illő jutalomban részesül, sziveskedjék **Deák Ferencz-utca 8-ik szám** alatt jelentkezni. 108

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

267 | 894.

106 1-*

Hirdetmény.

Azok, a kik az 1894. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyzésk.

Kik később jelentkeznek, kevesebb petét tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvéve kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. Minden termelt gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltóintézethez, mely a petekiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubók-e, kilónként 1 frtjával váltatnak be, csak a külsőleg is fekete gubók, mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krjával beváltatni.
3. Azok akik a termelt gubókat bárki másnak eladnak, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1894. február 1.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz.

99. 1-

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkísérő és mozdony személyzet zsebjáróinak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozá, felhívjuk a vállalkozni szándékozó és iparengedéllyel bíró órákat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi április hó 20-ának déli 12 órájáig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utca 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent